

Številka 6, februar 2017

NAŠ UTRIP
OBČASNIK iz MOTNIKA

Motnik takoj po nevihti – cerkvici v objemu dvojne mavrice

UTRIP V LETU 2016

Drage članice, spoštovani člani našega Podeželskega društva - Utrip pod lipo domačo, Motnik.

Leto 2016 je minilo, bilo je aktivno, opravili smo z vsemi našimi planiranimi dogodki, udeležili smo se zanimivih izletov, dosegli smo zastavljena pričakovanja. Vsi dogodki so zabeleženi v tej kroniki, ki so ji dodane lepe slike. V kratkem bomo začeli gledati naprej in prav je, da se držimo tistega, kar smo zapisali v ustanovnem dokumentu, tj., da ohranjamo s programi zastavljene cilje in se oziramo na tisto, kar je v našem kraju že bilo nekoč zelo živo, pa je bilo v zadnjem času mogoče pozabljeno. Pred in po občnem zboru društva se je v letu 2016 zvrstilo res veliko dogodkov, in to: odstranitev nevarnih smrek, pustno rajanje, dvojna predstavitev nove knjige prof. Franca Drolc, izdelovanje rožic in butaric, obrezovanje drevja, slovesna maša za Karla Bervarja, koncert ljudskih pevcev, pozeba v Motniku, izlet v Haloze, ogled »Hiše čez cesto«, prevzem gasilske cisterne, koncert pri sv. Ani, pohod v Logarsko dolino, martinovanje, Miklavževanje in še vse ostalo zabeleženo v tej kroniki.

V letu 2017 si želimo, da bi naše prireditve spremljalo čim več obiskovalcev, da bi se odzivali na vabila, da bi prireditve in napovedane dogodke sprejemali z veseljem, se udeleževali izletov, se veseli in z dobro voljo družili ter tako ohranjali medsebojne stike in dobre medčloveške odnose tudi na podeželju. Praksa je pokazala, da je za nastopajoče dober odziv publike velika nagrada in da se pravo veselje začne šele po uradnem delu. Vabim zato vse Motničane, vse ljudi dobre volje in posebej mlade, da se nam pridružijo v čim večjem številu in skupaj s starejšimi spremljajo delovanje društva Utrip. Srečno in zdravo v letu 2017!

Ančka Podbevšek

Spoštovani Motničani, spoštovani bralci!

Pred vami je nova, šesta številka motniškega občasnika, v njej pa so po zaporedju zbrani dogodki preteklega leta. V letošnjem izvedenem programu se je spet zvrstilo veliko zanimivih dogodkov in doživetij, pripeti so tudi lepi posnetki, saj bi jih bilo škoda izpustiti ali jih ne uvrstiti k zapisom. V časopis sta spet uvrščena podnaslova »Izbrskano iz spomina« in »Odstrte podobe«, kar bo zagotovo zanimivo prebrati.

Ponovno vabim vse Motničane in tudi vse ostale, ki so bili tu rojeni, ki so tu odraščali ali bili kakorkoli s tem krajem povezani, da vendarle zapišejo svoje spomine na mladost in na ta kraj, na odraščanje, na tu doživeto ali preživeto. Vabim tudi vse prejemnike prejšnjih številčk tega časopisa, ki posameznih številčk ne rabite več, da jih ne zavržete in jih po možnosti vrnete v arhiv društva. Nekaj številčk je namreč po oddaji obveznih izvodov v NUK že pošlo. Prav tako še vedno velja prošnja, da pobrsKate po podstrešjih ali med starimi dokumenti, da bi našli stare razglednice tega kraja ali kak drug pomemben starejši dokument iz časa in prostora. Ob usakoletnem srečevanju z zapuščino slavnega motniškega čevljarja Gašperja Križnika je vse bolj živo zavedanje, da je potrebno stvari zapisati, pa smo tega dovolj večji ali pa tudi ne, saj je vse, kar ni zapisano, pravzaprav izgubljeno za vedno. Ustno izročilo seveda tudi veliko pomeni, a se lahko počasi iz generacije v generacijo tudi izgublja. Želim, da bi z dobrimi nameni vsi člani, vsi Motničani in vsa društva medsebojno lepo sodelovali ter ohranjali stara izročila in navade, ki so jih naši predniki znali dobro živeti. Bodimo prijazni v času in prostoru, delajmo z dobro voljo in tako bo vse lažje. Hvala vsem članom in še posebej izvršnemu odboru za dobro delo v društvu, v letu 2017 pa želim srečno in zdravo,

Marina Drolc.

**Ena snežinka pada zate, drobna, a z mnogo želja,
v novem letu naj ti prinese, najlepše trenutke tega
sveta.**

Odstranitev dveh nevarnih smrek ob motniški osnovni šoli – 23. 1. 2016

Motniški prostovoljni gasilci so to soboto uspešno požagali in odpeljali dve smreki ob motniški osnovni šoli, ki sta dolga leta vzbujali strah in trepet lastnikov sosednjih parcel in hiš zaradi bojazni, kam in kdaj bosta ob motniškem močnem vetru padli. Smreki sta poleg bližine starejše lesene hišice stali tudi čisto ob meji parcele z vrtom in mladimi sadnimi drevesi, zaradi kisle zemlje okoli smrek pa tudi nekatere sadne vrste in vrtnine niso več primerno uspevale. Dvajsetletno opozarjanje na nevarnost in moledovanje ogroženih, ki smo živeli v bližini teh smrek, pri odgovornih na šoli in v kraju ni bilo uslišano. Ko pa so pristojni za potrebe ogrevanja šolskega poslopja na zelo neprimerno mesto in celo pod eno od smrek postavili plinsko bombo, sem se morala oglasiti. Zgrožena nad tem, kako lahko nekdo postavi plinski kontejner na tako neprimerno mesto, kar bi ob padcu smreke na to bombo imelo nepredvidljive posledice, sem poslala pismeno vlogo na Krajevno skupnost Motnik s prošnjo, da se obe nevarni smreki v najkrajšem času odstranita. Predsednik KS se je tokrat odzval, vzpostavil je stik in pogovor z ravnateljstvom šole in dosegel dogovor o odstranitvi nevarnih dreves.

Ob tem gre seveda velika zahvala vsem motniškim gasilcem, ki so pri podiranju in pospravljanju smrek sodelovali, saj so vse opravili v enem dnevu. Na gornjih dveh slikah je v prvem planu pogumni Rok Urh, ki je korajžno in spretno vihtel žago pri obeh smrekah, v ekipi pa je sodelovalo tudi večje število drugih motniških prostovoljnih gasilcev.

In še na kratko o tem, zakaj in po kakšnem zapletu sta tam stali ti dve smreki več kot petdeset let. Ko je v Motniku še živela in poučevala učiteljica Pavla Grutschreiber je bila okrog šole posajena živa meja iz smrek, ki so jo redno obrezovali. Ko je učiteljica iz Motnika odšla, so to

živo mejo porezali do tal, ti dve smreki pa pustili brez vsakega pametnega razloga. Veliki smreki sta s svojo višino in nevarnostjo v primeru padca že pred mnogimi leti začeli razburjati vse, ki v bližini živimo in delamo. Motniškim gasilcem se za odstranitev smrek, lipe in velikega bezga lepo zahvaljujem, ne nazadnje se je s tem pred šolskim poslopjem odprlo tudi nekaj več svetlobe.

Zapisala in slikala: Marina Drolc.

Pustno rajanje in maškarada v Motniku – 7. 2. 2016

V organizaciji Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo je bila to nedeljo v Motniku organizirana maškarada. Skozi trg Motnik se je sprehodilo čez 30 maškar, zbrali so se mladi in tudi malo starejši, ki so v veselem rajanju zaključili slavlje na igrišču ob motniški šoli. Veselja je bilo na pretek predvsem za najmlajše, ki so se priključili rajanju v zanimivih maskah.

**PUSTNO RAJANJE
V MOTNIKU**

NEDELJA 7. 2. 2016 OB 14:30

ZBOR MAŠKAR NA VZHODNI STRANI MOTNIKA (PRI COTL)

Tekst: Marina Drolc, foto: motnik.net, Ančka Podbevšek.

Predstavitev knjige Franca Drolca, *Trenutki tišine za Prešerna v Kranju* – 8. 2. 2016

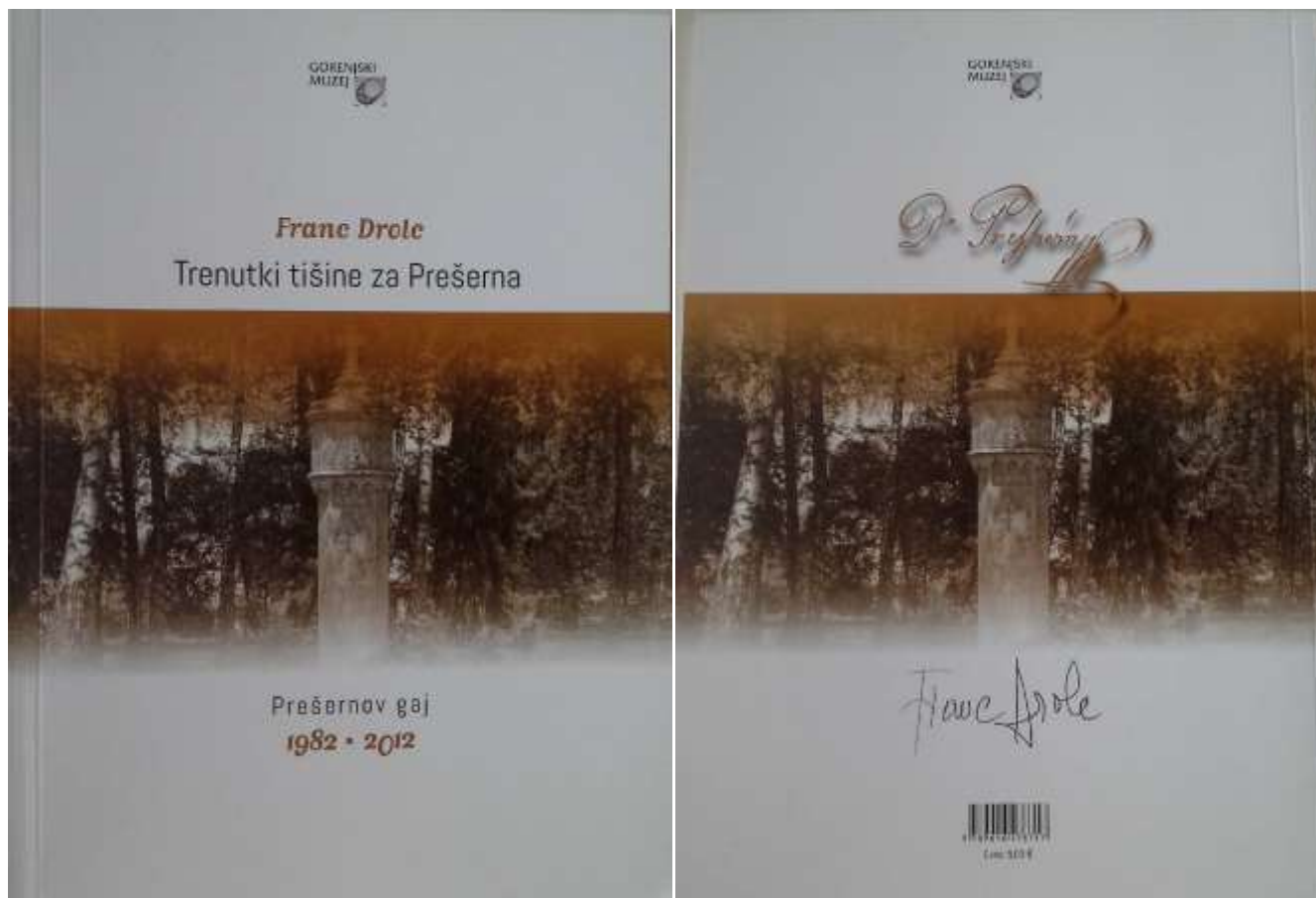
V Vojnomirovi dvorani Ullrichove hiše v Kranju je bila na Prešernov dan predstavitev dopolnjene izdaje knjige Franc Drolc, ***Trenutki tišine za Prešerna, Prešernov gaj 1982-2012***. V knjigi so objavljeni vsi govori, s katerimi je zbrane ljubitelje Prešerna dolga leta nagovarjal prof. Franc Drolc ob Prešernovem grobu na vsak predvečer Prešernovega praznika ob 17.30 uri. Knjigo je izdal Gorenjski muzej iz Kranja, uvodno besedo je napisala direktorica muzeja, mag. Marjana Žibert, spremno besedo prof. France Pibernik, kratek življenjepis avtorja pa sem prispevala sestra Franca Drolca Marina Drolc.

Predstavitve knjige v Kranju so se udeležili tudi člani društva Utrip iz Motnika.

Odlomek iz govora v knjigi: Prešernov gaj 1986

»150 let mineva od knjižne izdaje Prešernovega Krsta pri Savici, njegovo nastajanje pa smo že lani ob tej svečani uri pomaknili za leto nazaj, v 1835. Omenili smo dvoje pretresljivih dejstev, najusodnejših v Prešernovem življenju: Matija Čop je utonil v valovih Save in Julijo je odpeljal v zakon plemeniti Scheuchenstuel. Črtomir in Bogomila sta se razšla definitivno takole:

**»Domu je Bogomila
šla k očetu,
nič več se nista videla na svetu.««**

Tekst in slika ovitka knjige - naslovna in zadnja stran: Marina Drole.

Sedmi občni zbor Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo, Motnik – 6. 3. 2016

Ob 15.00 uri smo se člani društva Utrip zbrali na sedmem občnem zboru v gostilni Flegar. Po izvolitvi predsednika zbora, gospoda Tineta Zabavnika, je bil sprejet dnevni red, predsednica društva pa je v letnem poročilu povzela dogajanje v preteklem letu. Nato so bila podana letna poročila, vsa so člani društva po razpravi sprejeli. V skladu s statutom so

bile letos izvedene volitve, in sicer: najprej razrešnica staremu izvršnemu odboru in izvolitev novega odbora. Izvoljena je bila nova blagajničarka in tajnik, vsi ostali člani ostajajo in v odboru delujejo naprej. Zbor je za novo predsednico ponovno predlagal in potrdil že dosedanjo predsednico društva Ančko Podbevšek, ki so se ji vsi prisotni zahvalili za dosedanje uspešno delo. Nato je ga. Podbevšek predstavila plan dela v letu 2016 in dogodke, od katerih so za nekatere datumi že določeni, nekatere pa bo izvršni odbor še datumsko uskladal z datumi in dogodki pri drugih društvih. Nekaj razprave je bilo še pod točko razno, nato pa je predsednik zbora občni zbor zaključil. Vsi prisotni so prejeli tudi št. 5 društvenega glasila Naš utrip, Motniški občasnik. Sledila je pogostitev dobrega ričeta in slastnih buhtljev, za kar se vsi člani društvu Utrip in gospe Betki Piskar lepo zahvaljujemo. Na koncu pogostitve nas je s svojo harmoniko razveselil še prijazen Jernej, vsi skupaj pa smo zapeli nekaj lepih pesmi. Simpatičnemu Jerneju lepa hvala za njegovo dobro voljo in za naše veselje ob zvokih harmonike.

Nasmeh je vreden tisoč besed.

Tekst in slike z občnega zbora: Marina Drolc.

Izdelovanje rožic v motniški šoli – 11. 3. 2016

V okviru planiranih dogodkov društva Utrip so ta petek prišle k motniškim Polžkom v šolo tri babice – Darja, Malči in Olga, da bi šolarjem pomagale pri izdelovanju rožic iz krep papirja. Motniški Polžki so tako združili prijetno s koristnim in bili navdušeni nad tem, da so na ta

način ustvarjali in se naučili nekaj novega. Vsem trem babicam so se Polžki za njihovo pomoč lepo zahvalili z voščilnicami, tako nastale lepe rožice pa so prav vsi namenili svojim mamicam za materinski praznik. Medgeneracijsko druženje šolarjev in starejših prinaša navdušenje in zadovoljstvo predvsem za mlade, zato so podobne akcije več kot dobrodošle.

Slike: Darja Zajec, tekst - povzela po informacijah o dogodku: Marina Drolc.

Izdelovanje predvelikonočnih butaric pri župnišču v Motniku – 16. 3. 2016

V znak oživljanja običaja izdelovanja butaric za cvetno nedeljo so se zvesti člani društva Utrip in ljubitelji starih motniških običajev zbrali pod nadstreškom pri župnišču in izdelali več lepih in zanimivih butaric. Posebno mladi so bili lepih izdelkov in pridobljenega znanja zelo veseli. Tudi letos so mojstri tega dela in mladi pomočniki izdelali butaro velikanko ter jo postavili v farno cerkev sv. Jurija.

**PODEŽELSKO
DRUŠTVO –
UTRIP POD
LIPO
DOMAČO,
MOTNIK**

Vabimo

vas, da se udeležite izdelave butaric za cvetno nedeljo v sredo, dne **16.3.2016** ob **15.00 uri**, pri župnišču v Motniku.

Tekst: Marina Drolc, slike: internet, Ančka Podbevšek.

Obrezovanje sadnega drevja v Beli - 19. 3. 2016

V okviru planiranih društvenih izobraževanj so se člani društva Utrip zbrali to soboto v Beli in v sadovnjaku Darje Zajec spremljali obrezovanje starih dreves in trte. Spretnost in znanje obrezovanja dreves je ponovno prikazal gospod Valentin Zabavnik, letošnji dobitnik srebrnega priznanja občine Kamnik za vsestransko sodelovanje pri razvoju lokalne skupnosti in dolgoletno delo na področju ohranjanja narave. Gospod Zabavnik, član društva Utrip, nas že več let uči te spretnosti in nas med drugim navdušuje, kako ohranjati naravo in se vračati predvsem k starim in odpornim sortam sadnega drevja. Zelo hvalevredno delo v tem našem času in člani društva mu čestitamo ob srebrnem priznanju občine tudi za to področje.

Dobre misli:

Veliko ljudi bo stopilo v tvoje življenje, a le pravi bodo pustili stopinje v srcu in ostali v njem.

***Življenje je kratko, živi ga!
Spomini so sladki, ceni jih!***

**PODEŽELSKO DRUŠTVO – UTRIP POD LIPO
DOMAČO, MOTNIK**

VABILO

Vabimo vas, da se udeležite prikaza obrezovanja sadnega drevja, ki bo v soboto, dne **19.3.2016 ob 9,00 uri**, pri Darji Zajec v Beli pri Motniku.

Tekst: Marina Drolc, slike: arhiv društva Utrip.

***Slovesna maša za Karla Bervarja v celjski stolnici –
31. 3. 2016***

Dne 24. 3. 2016 je minilo 60 let od smrti znamenitega motniškega rojaka Karla Bervarja, organista, učitelja, cerkvenega glasbenika in ustanovitelja Orglarske šole v Celju. 150-letnico njegovega rojstva smo v Motniku proslavili 9. novembra 2014 in mu postavili doprsni kip v spominskem parku nad motniško mrliško vežico. Tokrat smo se zbrali v Celju pri slovesni maši v celjski stolnici, kjer je maševal celjski škof, gospod dr. Stanislav Lipovšek in se v lepem in slavnostnem govoru spomnil tega velikega glasbenika in motniškega rojaka. Za lepo

organiziran dogodek, posvečen spominu Karlove smrti, je treba izraziti pohvalo organizatorju celotne slovesnosti, gospodu Marku Jagriču. Slovesnosti smo se udeležili tudi: vnuk Karla Bervarja prof.dr. Zarjan Fabjančič, sorodniki in člani društva Utrip pod lipo domačo iz Motnika.

Tekst in slika levo, posnetek med mašo v celjski stolnici: Marina Drolc, slika desno prispeval (posneto po maši): Marko Jagrič, na sliki od leve: škof dr. S. Lipovšek, Marina Drolc in dr. Zarjan Fabjančič.

Izšla je nova številka Kamniškega zbornika, predstavitev knjige na gradu Zaprice - 7. 4. 2016

V prostorih gradu Zaprice je bila ob 18.00 uri predstavitev Kamniškega zbornika št. XXIII/2016. V imenu Občine Kamnik se je zbranim pridružil podžupan Igor Žavbi. Kamniški zbornik sodi med knjige, ki ne zastarajo. Namenjen je raziskovalcem kamniške preteklosti in je ena maloštevilnih knjig, kjer so na voljo raznovrstni podatki o kamniški občini ter njenih občankah in občanih. Pri nastajanju zbornika sodelujejo posamezniki različnih generacij, v pričujoči številki pa je več kot 50 avtorjev zapisalo marsikaj zanimivega o Kamniku in Kamničanih. Med prispevki sta tokrat objavljena tudi članka avtorjev dr. Zarjana Fabjančiča in Marine Drolc o pomembnem Motničanu Karlu Bervarju (1864 - 1956), katerega 150-letnico rojstva smo v Motniku slavili v novembru 2014 in katerega 60-letnice smrti smo se spomnili konec letošnjega marca v Celju. Oba članka sta pomemben prispevek k ohranjanju podatkov o prepoznavnem delu in življenju motniških rojakov med rojaki, ki vsekakor ne smejo v pozabo.

Slike in tekst s predavitve zbornika: kamnik.info, Marina Drolc.

Koncert ljudskih pevcev in godcev, Jurijeva nedelja v Motniku - 24. 4. 2016

Že četrtrič se je to nedeljo zbralo v motniškem kulturnem domu veliko število obiskovalcev in prisluhnilo nastopajočim na koncertu ljudskih pevcev in godcev v organizaciji Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo, Motnik. Otvoritveni nastop je ponovno pripadel harmonikarju Jožetu Jagodicu, ta pa je tudi tokrat uvedel v nastop kamniške Predice. Zapele so: *Pomladna*, *Me smo s treh vasi doma* in *Je pa davi slanča pala*. Sledil je nastop Fantov treh vasi s pesmimi: *Z veselim srcem*, *Oblaki so rdeči* in *Soča voda*. Veseli smo bili mladinskega pevskega zbora Plamen iz Selske fare ob spremljavi Markovega tria. Predstavili so nam pesmi: *En hud pesjan je živel*, *Pojdem na Štajersko* in *Tinka, Tonka*. Sledili so Tuhinjski fantje in zapeli: *Drevi pa grem na vas*, *Tam na vrtu na zelenem* in *Kje je moj mili dom*. Družina Plahutnik, Tomaž, Ana in Manca, so naši stalni nastopajoči in smo jih vsako leto zelo veseli. Ob Tomažu in citrah je hčerka Ana zapela *Pojdam u Rute*, skupaj pa sta Ana in Manca zapeli: *Po vodi plava* in *Kranjski Janez*.

Prvič so Motnik obiskale Mara in njene ljudske pevke, ki so zapele: *Lepo mi poje črni kos*, *Se kmetič prebudi* in *Kaj boš pa ti jutri delal*. Zadnja je na koncertu nastopila članica društva Utrip Jelka Lečnik s svojo harmoniko, ki zdaj živi na Ravnah na Koroškem. Jelka je po rodu Motničanka, vsa otroška leta in vse počitnice je preživljala pri svoji teti v Motniku. Že od malega igra klavirsko harmoniko, s katero je med počitnicami razveseljevala svoje vrstnike tudi v Motniku. V uradnem delu je zaigrala: *Amazing Grace*, *La Palomo* in *Španske oči*.

Celotno prireditev je povezoval gospod Tone Ftičar, prvi človek kamniške kulture, ki je bil nad koncertom in celotnim dogodkom nadvse navdušen. Vsem nastopajočim in gospodu Ftičarju se člani društva Utrip lepo zahvaljujemo za sodelovanje.

Slika desno – dogodek povezuje g. Tone Ftičar

Levo: Jože Jagodic in Kamniške predice, desno: Fantje treh vasi.

Slike zgoraj z leve: zbor Plamen, Fantje Tuhinjske doline, spodaj levo: Tomaž Plahutnik in hčeri, desno: Mara in njene ljudske pevke.

Slika levo: Jelka Lečnik s harmoniko, desno: skupno vsi nastopajoči.

Pogled na polno dvorano Kulturnega doma v Motniku, v ozadju po uradnem delu pojejo Mara in njene pevke.

Vse slike in tekst: Marina Drolc.

Pozeba in snegolom v Motniku – 28. 4. 2016

Zima se konec aprila še ni umaknila, v Motniku je udarila z močno pozebo in natresla še kup snega. Pozeblo je veliko sadja, ki je ta čas cvetelo, zgodnejše sorte koščičevja pa so s zgodnejšim cvetenjem pozebi ušle. Pozeba je prizadela predvsem naselje v kotlini, saj je nekateri zaselki višje od Motnika niso čutili. Težak sneg je polomil tudi veliko vejevja, predvsem pri starih drevesih.

Tekst in slike: Marina Drolc

Sorodniki Bervarji prvič v Motniku – 15. 5. 2016

Bervarji, sorodniki po Jožefovi in Mihaelovi liniji pri doprsem kipu Karla Bervarja. Slika in tekst: Marina Drolc.

To deževno nedeljo je prišlo prvič v Motnik in prvič v Slovenijo sedemnajst potomcev Franca Bervarja (1857-1936), prvega in edinega preživelega sina iz prvega zakona Jožefa Bervarja (1835-1915) iz Motnika. Franc je bil rojen v Šentožboltu, kjer je bil takrat Jožef Bervar organist in cerkovnik. Pot ga je kot rudarja zanesla v Labin in nato prek Avstrije v Penzberg na Bavarskem. Tam si je ustvaril družino, potomci pa živijo na Bavarskem, v Avstriji, Franciji, ZDA in Kanadi. Vsi, ki so prišli v Motnik, govorijo nemško in so prvič videli pra-praočetovo Purgarjevo hišo v Motniku št. 6, ki jo je zgradil moj praded Jožef Bervar leta 1869.

Druga predstavitev Trenutkov tišine za Prešerna, Društvo Utrip, Motnik / Knjižnica, Kamnik – 24. 5. 2016

V torek, 24. maja 2016, je bila v skladu z letnim programom društva Utrip, Motnik in v skladu s programom Knjižnice Franceta Balantiča iz Kamnika drugič predstavljena knjiga prof.

Franca Drolca, *Trenutki tišine za Prešerna, Prešernov gaj 1982-2012*, Gorenjski muzej 2016. Dogodek se je odvil v kamniški knjižnici, da predstavitve ne bi organizirali na dveh koncih,

v Motniku in še v Kamniku. Ob začetnem pozdravu prisotnih je pogovor o knjigi napovedala direktorica knjižnice mag. Breda Podbrežnik Vukmir, pogovor pa sta nadaljevala direktorica muzeja mag. Marjana Žibert in prof. France Pibernik. O namenu Gorenjskega muzeja, da ponatisne prvo izdajo knjižice iz leta 2009 in o pripravi dopolnjene izdaje 1982 do 2012 je na kratko spregovorila Marina Drolc, v nadaljevanju pa je predstavila brata ob slikah iz družinskega arhiva in prebrala njegov neobjavljen govor v Suhadolah. V tamkajšnji cerkvi je Franc Drolc govoril dvaindvajsetega avgusta 2002 ob izidu knjige prof. Franceta Pibernika, *Moj brat Avguštin*. Rokopis tega govora je iz Drolčeve zapuščine in še ni bil nikjer objavljen. Za konec je prek računalnika in zvočnikov predvajala avtentičen posnetek govora brata iz Prešernovega gaja, z dne 7.2.2010 ob 17.30 uri, takrat je njegov nastop ob Prešernovem grobu posnela na diktafon. Dogodek je lepo uspel, dobre gospodinje pa so po zaključku poskrbele za prigrizek in sladke dobrote.

Tekst: Marina Drolc, slike: Dr. Andrej Senegačnik, na slikah: v dvorani, mag. Breda Podbrežnik Vukmir, prof. France Pibernik in Marina Drolc.

Poučno potovanje v Haloze, Društvo Utrip, Motnik/ Sadjarsko društvo, Tunjice – 28. 5. 2016

Skupno potovanje in izlet društva Utrip iz Motnika in Sadjarskega društva iz Tunjic v Haloze je bilo organizirano na god sv. Avgušтина. Po vstopu vseh udeležencev v avtobus od Tunjic do Motnika, je bil prvi postanek in prigrizek pri »Flegarju« v Motniku. Sledil je prevoz v Dravinjsko

dolino, do Učnega poligona za samooskrbo – do učne poti in učne točke v zaselku Dole, ki ga vodi direktorica ddr. Ana Vovk Korže. Dve urni ogled učnega poligona, ki temelji na principu permakulture in ekovasi in ki vsebuje območje naravnega nasledstva, zemljanko, dvignjene grede, povišane grede, jurto (mobilno nomadsko bivališče), v kateri potekajo predavanja in v kateri je mogoče tudi prenočiti, nas je popolnoma navdušil. Področje je zasajeno z avtohtonimi rastlinskimi vrstami, kostanji, orehi, sadnim drevjem, prikazane so zasaditve: travniški sadovnjak, gozdni vrt, njiva z mešano zasaditvijo z deževniki in še mnogo tega. Učni poligon je del Učilnice v naravi v občini Poljčane, kjer je vzpostavljenih precej tematskih in kolesarskih učnih poti, označenih na terenu.

Pot smo nadaljevali proti Ptujski gori, si privoščili obilno malico v Gasilnem domu ob postrežbi Barbare in Dejana in si ogledali notranjost čudovite cerkve.

V piceriji Špajza so nam kulinarčni strokovnjaki iz Haloz v zadnji učni uri in v okviru »Okusov Haloz« predstavili kulinarčne posebnosti in sestavine iz domačega okolja v pet-hodnem meniju.

Slika levo: Ddr. Vovkova pri razlagi, slika desno: njen vrt.

Slika levo in desno: Malica v gasilnem domu.

V prospektu Okusi Haloz, Kulinarika in vina iz Haloz, ki smo ga prejeli, sta avtorja prispevkov ga. Sonja Golc in Tomaž Vozelj med drugim zapisala: »Predstavljamo nabor idej, s katerimi ne želimo nikogar omejevati ali obremenjevati. Želja je, da z uvedbo jedi v ponudbo na jedilnikih dvignemo prepoznavnost kulinarike iz Haloz v širšem prostoru ter dograjujemo kulinarčno piramido Haloz. Ob spoznanju, da domače jedi izginjajo iz kuhinj modernih gospodinj, je bila sprejeta odločitev, da je potrebno kulinarčni dediščini odpreti vrata v moderno kuhinjo«. Po zanimivem okušanju haloških dobrot smo se odpravili še na grad Štatenberg, kjer smo uživali

ob lepo oblečenih graščakih in ob grajski gospodični, ti pa so nas vodili po notranjih prostorih gradu. Vse je izredno zanimivo opremljeno in videti je bilo veliko vnemo ob zbiranju primerne gradiva ter pohištva za notranjo opremo v gradu.

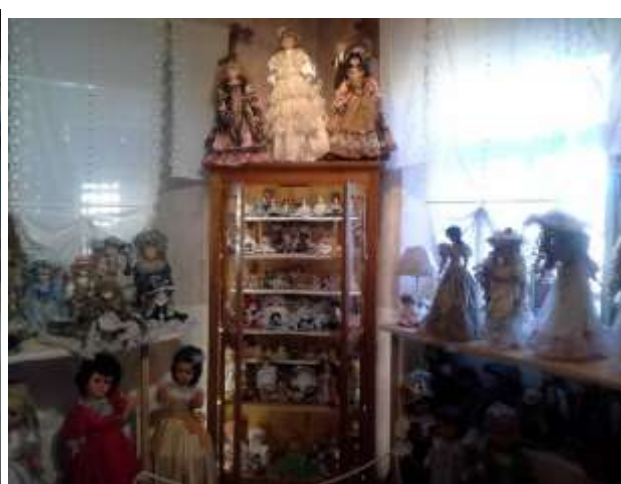
Slika levo in desno: Ptujška gora in notranjost cerkve.

Še slike na str. 19: Pokušina v »Špajzi« in Štatenberg, slika 20: izletniki, tekst in vse slike: Marina Drolc.

Ogled »Hiše čez cesto«, Šenčur – 3. 6. 2016

Razstavni predmeti v notranjosti hiše in zbrani pevci.

Na povabilo vodje projekta in kontaktne osebe, gospe Dragice Markun, sva si s predsednico društva Utrip Ančko Podbevšek ta prvi petek ogledali »Hišo čez cesto« v Šenčurju, staro kmečko hišo, ki datira v 19. stoletje. V tej hiši si je mogoče ogledati zasebno zbirko starih otroških igrač, punčk, maketo vlaka s parno lokomotivo, lutke, stare otroške vozičke, raznovrstne stare predmete in pripomočke za peko kruha. Ob hiši je gospodarsko poslopje, tam pa je razstavljeno kmečko orodje. V kompleksu stare hiše so organizirane petkove ustvarjalnice za otroke, za odrasle družabni večeri ob kmečki peči in čaju, mogoče se je dogovoriti za rojstno-dnevne zabave z animatorko, prvi petki v mesecu pa so namenjeni prepevanju lepih slovenskih ljudskih pesmi. Obe s predsednico društva Utrip sva se v tem večeru priključili pevski skupini in ugotovili, da gre za prelepo petje in veselo zabavo za vse, ki so radi dobre volje. Gospe Dragici Mrkun gre zahvala za povabilo na ogled hiše in povabilo na pevski večer ljudi dobre volje.

Oglasna deska in zbrani pevci, tekst in slike: Marina Drolc.

Srečanje sošolcev na Vranskem, 55-letnica valetе – 7. 6. 2016

Dne 7. junija 2016 smo se ob 16.00 uri zbrali v gostilni »Slovan« na Vranskem sošolci, ki smo osmi razred takratne osemletke v tem kraju zaključili junija 1961. Na vabilo za srečanje se je odzvalo kar 22 sošolcev, vse pa je pot po zaključku šole ponesla na različne konce Slovenije. Po začetnem pozdravu je vsak izmed nas povedal kaj zanimivega o dosedanji in prehojeni življenjski poti. Sedem sošolcev žal ni več med

nami, zato smo se ob tej priložnosti s spominom ozrli tudi nanje. Po dobrem kosilu, po dolgem pogovoru in klepetu smo si v veselem razpoloženju zaželeli zdravja ter si obljubili, da se kmalu spet vidimo.

Na sliki od leve proti desni so: Roman Lazar, Magda Košenina, Milka Bolte-Konšek, Andrej Praprotnik, Milan Jerman, Anica Regulj-Slapnik, Poldka Žibert-Slak, Marjan Sivec, Nada Zupan-Andrejka, Ciril Brvar, Anica Pristolič-Mihevc, Marinka Semprimožnik-Novak, Franc Smrkolj, Drago Zupan, Ivanka Šoštar-Kastelic, Marija Miša Debelak-Drča, Franc Semprimožnik, Janko Kropivšek, Slavica Kropivšek-Krajc, Dušan Šerko (sklonjen), čepiva pa Markuš Drago in Marina Drolc.

Tekst in slika - v imenu vseh prisotnih sošolcev članica društva Utrip: Marina Drolc.

Križnikov festival v Motniku – 10. do 11. 6. 2016

V petek in soboto se je v Motniku ponovno odvijal Križnikov pravljичni festival, tokrat že peti, simpatična pripovedovalska prireditev, ki ji je letos nekoliko ponagajalo vreme.

Festival se je s slavnostnim odprtjem začel v petek, 10. junija zvečer, v katerem so z lastnimi interpretacijami pravljic, ki jih je zbral Križnik, v nabito polni motniški dvorani nastopili častni pokrovitelj letošnjega festivala Andrej Rozman Roza, Boštjan Napotnik, Vesna Radovanovič, Anja Štefan in Breda Podbrežnik Vukmir. Prvi festivalski večer je bil v Parku pod lipami popestren tudi z odprtjem fotografske razstave Luke Dakskoblerja, otroškimi likovnimi deli natečaja na temo Križnikovih pravljic ter okusi Kamnika.

Višek dogajanja v prvem festivalskem večeru je bil koncert sozvočja multi instrumentalistov Janeza Dovča in Boštjana Gombača. Glasbenika sta s svojimi glasbenimi vragolijami dvignila nabito polno dvorano na noge, gledalci ju nismo spustili z odra in ploskanja ni hotelo biti

konca. Organizatorjem festivala gre zahvala za povabilo tudi take vrste glasbenikov, ki so tokrat zares popestrili in razgibali motniško razpoloženje. Sobotno festivalsko dogajanje je po svoje krojilo muhasto vreme, ki je nekoliko oviralo prireditve in aktivnosti, načrtovane na prostem. Organizatorjem prireditve pa je letošnji festival vseeno uspelo, domala dobesedno, uspešno spraviti »pod streho«.

Slike in tekst: kamnik.info, Marina Drolc.

Gasilska parada s prevzemom nove gasilske cisterne – 16. 7. 2016

Ob veliki proslavi in paradi so se ob prevzemu nove gasilske cisterne zbrali v Motniku številni gasilci iz večine sosednjih društev. Zvrstila se je velika povorka z vzhodne strani Motnika do Kulturnega doma, pred katerim se je odvil uradni in svečani del prevzema avtomobila. Podeljena so bila tudi priznanja gasilcem in zahvale tistim, ki so k nakupu cisterne prispevali ustrezne zneske. V veliki in zanimivi povorki so sodelovali tudi člani društva Utrip v narodnih nošah, ki so lepo popestrili odlično pripravljen sobotni dogodek.

Slike in tekst: Marina Drolc, slike tudi: Boris Grabnar

Koncert ob občinskem prazniku, sv. Ana v Slovenskih goricah – 21. 7. 2016

Na povabilo predsednika Sadjarskega društva Tunjice Tineta Zabavnika smo se člani društva Utrip udeležili koncerta, ki ga v okviru »Poletne noči« prirejajo vsako leto društva v občini Sv. Ana. Slavje poteka ob občinskem prazniku cel teden z zaključkom na nedeljo.

Občina Sveta Ana je kraj v Slov. goricah kjer se harmonično združujejo geografska lega, neokrnjena narava in prijazni delovni ljudje. Občina z 2350 prebivalci je nastala 1998 z združitvijo več krajevnih skupnosti in kraja Lokavec. Ponašajo se z zgledno urejenim krajem, z veliko gostinsko turistično dejavnostjo in ponudbo, imajo urejene učne in kolesarske poti, dejavno podjetništvo, obrti in še posebej razvito družbeno življenje. Ta večer so na koncertu nastopali samo mladi pevci in glasbeniki, za celoten večer pa gre čestitati vsem organizatorjem in tudi pevcem.

Tekst in slike: Marina Drolc.

Ofiranje – god sv. Ane – 26. 7. 2016

Zelo razširjena navada na podeželju je bila, da so sosedje na večer pred godom pripravili »freh«, »ofreht«, »ofiranje«, »ofrah«, »tablanje« ali »rumplanje«. Beseda »ofrah« domnevno prihaja iz nemške besede hofieren, ki pomeni dobrikati se komu, dvoriti. Poimenovanje »rumplanje« izhaja iz domače besede rumel, kar pomeni hrup ali trušč. Zbrani sosedje, sorodniki ali prijatelji, mladi in stari, so se odpravili h godovniku, da bi mu pripravili freh. Že nekaj dni prej so zbirali različne materiale in orodja za ropot: žlice, pokrovke, piskre, verige, žage, kose, ribežne, skodelice s kamenčki, krožnike, kozarce, orglice ... Po drugi svetovni vojni so na dan dogodka s seboj povabili tudi godca, najpogosteje harmonikarja, in se skupaj podali do godovnika. Na pragu vrat ali pod oknom so se ustavili ter mu zapeli in zaigrali ljudsko pesem ali zgolj ropotali.

V Motniku se je ta običaj ohranjal, po drugi vojni in v času mojega odraščanja smo ofirali veliko in vsem sosedom, v glavnem s pokrovkami in piskri. Danes se običaj zgodi redkeje, se je pa zgodil 26. julija, na dan godu naše predsednice Ančke Podbevšek, ki jo je obiskala vesela družba s harmoniko, pa tudi njena teta Ivanka je bila zraven. Hvalevredno ohranjanje starega običaja.

Tekst povzet po internetu: Marina Drolc, slike: Ančka Podbevšek.

Izlet članov društva Utrip v Logarsko dolino – 13. 8. 2016

Odpravili smo se proti Logarski z namenom, da osvojim Matkov kot, če bo mogoče tudi Matkov škaf in se kasneje usmerimo še po čudoviti Solčavski razgledni poti. Vreme ni kazalo, da bo zdržalo, a smo vztrajali. Na poti navzgor smo sicer zgrešili markirano pot in se podali kar po suhi strugi in kamenju, kar je sicer otežilo hojo, a se je trma in vztrajnost tudi po taki poti obrestovala. Dosegli smo skoraj cilj in si s kakšnih 50 metrov v Matkovem kotu ogledali sneg ob Matkovem škafu. Tudi Krista in Marina, ki nista verjeli, da bosta prišli tako daleč, sta bili ponosni na ta uspeh.

Nadaljevali smo pot po Solčavski razgledni poti, nekateri smo to videli prvič in občudovali prekrasne razglede proti planinam in Logarski dolini. Ogledali smo si nekaj velikih kmetij od blizu in daleč, z dobro obaro in ajdovimi žganci pa smo se okrepčali na Matkovi turistični kmetiji. Ustavljali smo se na razglediščih ob Solčavski panoramski cesti, ki s teh točk ponuja izjemne razglede na masiv savinjskega pogorja in na doline pod njim. Nepozabno doživetje za vse nas, tudi vreme nam je omogočilo doživeti prelep pohodniški dan. Kaj podobno zanimivega in lepega bo vsekakor treba ponoviti.

Na poti proti Matkovem kotu, v ozadju Matkov škaf.

Pogled v dolino z razglednih točk. Tekst in slike: Marina Drolc.

Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine, Kamnik - 8. do 11. 9. 2016

Letošnjega 46. mednarodnega folklornega festivala »Dnevi narodnih noš v Kamniku« se je 11. septembra udeležila tudi skupina članov Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo iz Motnika. V povorko se je ta skupina prvič vključila tudi v narodnih nošah, je pa tako nastopila že ob drugih dogodkih. V tem delu je skupino spremljala pesem in Boštjan Zajc na harmoniki. Društvo Utrip si od ustanovitve naprej prizadeva za ohranjanje kulturne in oblačilna dediščine v Motniku, tudi to nas povezuje in združuje. S ponosom je treba zapisati, da je vsa oblačila sešila naša prizadevna članica Malči Pirc, za kar smo ji člani zelo hvaležni. Tradicionalna prireditev velja za eno največjih in zvrstno izvirnih folklorno-turističnih prireditev v Sloveniji ter za enega največjih dogodkov na Kamniškem. Tu se združuje tradicija, etnologija in zabava, na festival pa so bile vključene najrazličnejše skupine in posamezniki, ki ohranjajo, prenašajo in razvijajo kulturno dediščino. Kot skupina se je tako dostojno predstavilo tudi društvo Utrip.

Tekst: Marina Drolc, slike: A. Podbevšek, Mojca Unuk, Jože Marinko.

Trgatev na kmetiji Marof – 17. 9. 2016

Nekateri člani društva Utrip so se tudi letos udeležili trgatve na kmetiji Marof v Bistrici ob Sotli. Vreme je šlo obiralcem lepo na roko, obirali so tudi najmlajši, kar dokazuje tudi slika.

Tekst: Marina Drolc, slike: Darja Zajec.

Martinovanje in vinogradniška učna pot, Sv. Ana v Slovenskih goricah – 5. 11. 2016

Sodelovanje društva Utrip in Sadjarskega društva Tunjice se je tokrat ponovno izkazalo za dobrodošlo in zanimivo. Sprejeli smo povabilo na martinovanje v Slovenskih goricah, pri Sv. Ani, v naselju, ki se nahaja na razvodnem slemenu Srednjih Slovenskih goric med porečjema Mure in Drave. Občina je sestavljena iz 12 naselij, prebivalci pa se večinoma ukvarjajo s poljedelstvom, živinorejo, sadjarstvom, vinogradništvom, vse bolj pa z dopolnilnimi dejavnostmi na kmetijah in s turističnimi dejavnostmi.

Sprehod po vinogradniški učni poti.

Vinogradniška učna pot – po sledih barvite zgodovine vinogradništva Svete Ane. V okviru vinogradniške učne poti nas je prijazni vodič Feliks popeljal skozi deset točk in postojank ter nam sproti povedal veliko zanimivega tudi o obnovi celega mesta s pomočjo evropskih sredstev, o vinski kleti, o slavnem zdravniku, sadjarju in vrtnarju Francu Postiču (pri sv. Ani je živel med 1817 in 1861), ki je med številnimi trtami zasadil tudi znamenito trto Pinot Meunier, danes tako slovi Postičevo vino. Poleg ostalih turističnih točk smo obiskali tudi cerkev sv. Ane s čudovitim zlatim oltarjem, Postičevo hišo nasproti farne cerkve, v kateri je danes šola. Obiskali smo vinsko klet v občinski stavbi, na stopnišču stavbe je tudi razstava o Francu Postiču in o zgodovini vinogradništva. Na koncu smo obiskali tudi zeliščarstvo Kolarič in v zemljanki uživali ob dobri postrežbi domačih dobrot. Ogledali smo si tudi spominsko sobo dr. Romana Lesnika, rojenega v Krivem Vrhu – sv. Ana (1898 - 1975), ki je kot zdravnik delal v raznih bolnišnicah, večji del življenja v Mozirju. Med vojno je skrbel za bolne otroke in nosečnice, končal je tudi specializacijo dentalne medicine. Vso zapuščino farmacevtske, zdravstvene in zobozdravstvene opreme iz njegove ordinacije v Mozirju je njegova hčerka Romana podarila rojstnemu kraju sv. Ani nekaj let po očetovi smrti.

Vsi udeleženci tega izleta in martinovanja smo bili zelo veseli, saj smo videli in izvedeli veliko novega. Tudi pokusili smo neverjetne dobrote na tej vinogradniški učni poti, saj so domačini in organizatorji takšne učne poti bili izjemno prijazni. Prijaznemu gospodu Feliksu se v imenu

celotne skupine društva Utrip iz Motnika in Sadjarskega društva iz Tunjic lepo zahvaljujem za celodnevno vodenje in za vse, kar nam je lepega pričaral in pokazal.

Tekst in slike: Marina Drolc.

Razstava papirnatih rožic na Vranskem – 19. do 20. 11. 2016

Pod pokroviteljstvom Občine Vranksko je v soboto, 19. novembra 2016, v Športni dvorani Vranksko potekalo odprtje 4. razstave cvetja iz krep papirja. Omenjene papirnate rože so izročilo, ki ga pridno ohranjajo in razvijajo tako na Vranskem kot rokodelci iz vse Slovenije. Okoli sto rokodelcev je poustvarilo prekrasne umetnine iz krep papirja, vsi pa so si enotni: "To živo dediščino varujemo, jo učimo, predajamo naprej in bo v kratkem prišla tudi v register Unesca".

Tekst in slike: domzalec.si

Miklavž v Motniku – 4. 12. 2016

Letošnji dobri mož Miklavž je sicer datum prehitel za dva dni, a smo ga razumeli, saj mora vsako leto obiskati veliko krajev in veliko število otrok. V dvorani kulturnega doma v Motniku so to nedeljo ob 16.30 uri pripravili šolski otroci najprej lep kulturni program, v katerem so

odigrali igrico, tudi zapeli in zaplesali. Po dobre pol ure so otroci dočakali tudi Miklavža, dobrega moža, ki je vse bogato obdaril. Ponovno so obljubili, da bodo pridni in da ga bodo nestrpnost čakali tudi drugo leto ob tem času.

Tekst in slika: Marina Drolc.

IZBRSKANO IZ SPOMINA

Marija URH – Španova Mara iz Motnika - Intervju: 13. september 2016

Kdaj ste se rodili in ali ste se rodili v tej Španovi hiši?

Ne, rodila sem se prvega oktobra 1926 pri Matevcu. Mama je bila Matevčeva, ko je njen oče postal vdovec, je želel, da mama ostane doma pri Matevcu. Ampak veš, ljubezen, mama je imela rada Franca Križnika, mojega očeta, pa tudi boljše je bilo življenje pri Španovih kot doma. Ko sem bila stara dve leti, sva se z mamom preselili sem, v Španovo hišo. Tu je živela stara rodovina, še prej so bili Štefan, pa Gašper, Štefan je bil oče od Gašperja in našega starega očeta. V naši družini so se rodili otroci France, ki je umrl komaj en teden star, potem je bil

Blaž, potem spet France, ki je umrl zadnji, potem jaz in potem Manca, ki je dvajset let mlajša od mene.

Ste hodili v šolo tu v Motniku?

Ja, v Motniku. Smo pa imeli šolo tako, da smo pozimi hodili v šolo, poleti pa smo lahko kak mesec ostali doma, da smo pomagali na kmetiji.

Kateri učitelji pa so bili takrat?

Kratek čas me je učil učitelj Guna, potem Bajde in nato Jernejkova gospa, Vida Hribovšek. Jaz sem bila vseskozi doma, po šoli v Motniku nisem šla naprej v šole, nisem bila nikjer v službi. Treba je bilo delati na kmetiji, pač takrat so bili takšni časi.

Kako se spominjate časa, ko ste odraščali?

Jaz sem imela lepo mladost, tako nekako do dvajsetega leta in še malo naprej, do takrat, ko sem se poročila. Z dekleti mojih let smo bile prijateljice, smo se veliko družile, npr. s Kropivškovo Angelco, to je tista, ki je bila na Vranskem. Potem z Jernejkovo Vido smo bile veliko skupaj, pa s Flegarjevo Štefko, še prej pa s Flegarjevo Minko, ki jo je zasul led, bila je moj letnik.

Bili ste vseskozi v Motniku. Kdaj ste se poročili in kako ste spoznali svojega moža Urha, od kje je bil doma?

Pri starosti 26 let sem se poročila, dolgo sem čakala. Kako sem moža spoznala? Oh, to je bilo pa malo čudno, pa niti nič čudno. Z Vranskega so prišli učenci »Hitlerjugenda«, in šli na motniški grad. Jaz sem tamle za hišo čistila gnoj in Franci Urh je že gor grede pogledoval proti meni. Ko so se z gradu vračali, pa je prišel k meni in se prijateljsko pogovarjal. Jaz ga prej nisem poznala. Rekel je: »Ali lahko še kaj pridem?« »Ja, kar pridi, čeprav zaradi mene ni treba hoditi«, sem mu rekla. Potem je pa kar hodil in hodil. Bil je doma na Ločici, pri »Zrkovcu«. Tam so včasih imeli gostilno.

Potem so se vam rodili vaši otroci.

Ja, Marjan je bil rojen pred poroko, ker Francija naši niso marali. Franci je bil tudi pri vojakih, ko naj bi se poročila in ni dobil dopusta, sicer bi se poročila prej. Jaz sem imela vse pripravljeno, že povabljene svate, pa je prišel telegram, da ne dobi dopusta. Tako sva se poročila šele, ko je bil Marjan star dve leti. Potem se je rodil Rado, Suzana, Marinka in Roman. Zdaj imam samo še tri žive.

Kako to, da ste stanovali v »Jergovčevi« hiši, spomnim se tega?

O, to pa je zgodovina. Naši niso marali mojega moža, jaz sem ga pa imela rada. Potem sva šla pa stran od doma za osem let, k Jergovcu, tam je tudi Marinka utonila. Potem je umrl moj oče, imeli so veliko dela, mama sama in niso mogli gospodarit. Pa je rekla mama, ti imaš veliko otrok, pridi nazaj domov in tako smo šli nazaj. Drugače pa sva z možem imela v načrtu, da bi delala hišo v Zagorju, ker je Franci delal pri rudniku. Imela sva že pripravljene vse papirje. Pravzaprav je bil izučen za šoferja, tudi vozil je rudarje, pred njim je vozil Debelak. Nekako nisem hotela, da bi bil šofer, zato je šel rudarit. Pa se je obrnilo tako, da smo prišli domov in potem delali na kmetiji.

Kako se spomnite predvojnih in vojnih let? Lahko kaj poveste o teh časih?

O, dobro se spomnim. Zelo hudo, slabo je bilo že v stari Jugoslaviji, za sedem ljudi smo lahko kupili pol kilograma mesa, četrt kg sladkorja. Slabo je bilo tudi po vojni, vse na karte, nismo imeli denarja, nič se ni dobilo, nismo mogli nič kupiti. Nekoliko so nas razvadili Nemci med vojno. Stric Stanko Kogej je delal na Ljubelju in tam dobil karte, s katerimi smo si tudi mi lahko pomagali, posebej mama, ki je bila takrat noseča z Manco. In čas vojne. Moj oče je sam sebi moral kopati jamo na vrhu gradu, zraven je stal nemški vojak s puško. Pravzaprav to niso bili pravi Nemci, ampak Kozaki. Mama me je poslala na grad k očetu, da vprašam, če bi še kaj želel. Naš oče je imel znanca, prijateljeval je z žendarjem, ta je bil koroški Slovenec, ki je vedno hodil k nam. Zato mi je oče naročil, naj grem do njega in mu povem, da ga hočejo ustreliti. In je res ta nemški vojak prišel gor in očeta niso ustrelili. Dobili so namreč nalog, da naj likvidirajo enega pri cerkvi, v resnici so mislili na Madjarja, ki so ga kasneje res pokončali. Najprej pa so prišli po našega očeta, tujci pač niso točno vedeli.

Spomnim se tudi, da so ti Kozaki enkrat ponoči prišli po našega očeta in Regulja, ju v mrazu, snegu in v samih spodnjih hlačah odvedli do Krevla, kjer je bil štab. Tam so ju zasliševali, zakaj točno je šlo, sem pozabila, a na koncu so ju izpustili.

Zakaj so likvidirali Madjarja? In menda ste ga vi zjutraj našli. Se spomnite še kakega dogodka?

Ja, to je bila domača kuhinja. Bili so revni, on je bil cestar in bil bolj za Nemce. Pa ga je nekdo naznanil. Midve s Seničevo Milko sva hodili po vodo k našem hlevu in eno jutro sva videli, da je tam dol pod našim orehom nekaj črnega. Nato sva izvedeli, da so ubili Madjarja. Kdo točno ga je, se ne ve, govorilo se je, da partizani. To je bilo takrat, ko so napadli Motnik, 3. februarja 1944, se dobro spomnim. Bili sva z mamo sami doma, pa pride en partizan in pove, da bodo nocoj napadli Motnik, naj ne hodimo okoli. Mamo je skrbelo, ker Francka ni bilo doma, očeta tudi ne. Kar naenkrat pa je začelo pokati, grmeti, k nam se je zatekla cela vrsta partizanov, vse ranjence so nosili k nam. V hišo so nanosili kup slame, vsa hiša je bila polna krvi. Bilo je hudo, z mamo sva jim kuhali cele lonce čaja, bilo je grozno. Ob dveh ponoči so partizani čez Belo odšli na Menino, takoj za njimi pa so prišli Nemci in še bolj smo se bali, da nam bodo požgali hišo. Spraševali so nas, koliko je bilo partizanov, ti pa so nam prej naročili, naj rečemo okoli 300. V resnici pa jih je bilo petnajst. Takrat je bilo res čudno, veliko je bilo mrtvih. V Kajbičevi hiši, ki so jo razrušili, je bila žendarmerija. Vem, da se je en partizan rešil tako, da je splezal po cevi iz stranišča do struge potoka in se tako rešil. Tudi to se spomnim, da je bilo rečeno, da bodo ob napadu na Motnik, vse požgali, podobno kot Orehovico pri Izlakah, tam so požgali celo vas. Vse mogoče je bilo, tisto noč smo že hoteli zapustiti hišo, zaviti v rjuho nekaj stvari in oditi v partizane. Pa je oče potem odločil, da smo ostali doma in res nam potem niso hudega storili ne partizani in ne Nemci. Oba očetova brata Janez in Karel sta bila v partizanih. Se spomnim tudi tega, da je en dan prišel k nam Damjan Cene, hotel me je posiliti in ustreliti. Zaprl me je v shrambo in tam zasliševal. Pa je v kuhinjo prišel oče in vprašal, kje je Mara. Mama je povedala, da me ima Damjan zaprto tam v shrambi, zato je oče šel po sekuro, odprl vrata in rekel. »Zdaj pa tvoja smrt ali moja, pusti punco pri miru, ona je nedolžna, nima nobene krivde nad sabo«.

Mi lahko opišete še kak poseben dogodek, ki se ga spomnite?

Ja, med vojno so streljali gor z Vranskega, na naš vrt je priletela granata in skopala veliko luknjo, ki je dolgo tako ostala. Dobro, da ni priletela v hišo. Spomnim se, kako so partizani vrgli v zrak stari farovž. Še pri naši hiši je počil rob stene, stala sem ravno pred hišo, ko je neznosno počilo. Čez cel Motnik je bil velik oblak dima in takrat se je podrl tudi drugi most, včasih sta bila tam dva, Jergovčev in farovški. Čez ta farovški most smo hodili med takratnim župniščem in takratnim župnijskim hlevom. Jaz sem hodila k verouku še v tisto župnišče. Župnik Rovtar je imel dolgo šibo, fantje so mu nagajali. Samo te dolge šibe so se bali in takrat vsi pod klop. V tisti stavbi smo imeli tudi prvo obhajilo in takrat so nam postregli pecivo. To je bila zelo velika in mogočna stavba, verouk je bil v spodnjem delu, bila sem večkrat tudi v kuhinji. Kako je bilo zgoraj, pa ne vem. Spomnim se kuharice Urške, ta je bila že pri Majdiču. Župnika Majdiča se še spomnim, ni bil priljubljen, pravili so, da je bil hudoben. Prvo ali drugo leto moje šole je odšel iz Motnika. Potem je prišel Anton Rovtar, to je bil pa krasen človek.

Kako bi vi opisali razlike med časi nekdanj in danes?

O, velika razlika. Včasih so bili ljudje revni, hodili so po dninah. Kdo pa gre še danes? Še če ga plačaš, ga težko dobiš. Zdaj je ljudem bolje kot nekoč, vsak ima denar, so doklade za otroke, večina hodi v službo. Ko sem bila noseča z Marjanom, sem morala prodati ročno uro, da sem lahko kupila sladkor. Res so bili slabi časi.

Vem, da imate dober spomin, da berete, da poslušate poročila. Kako doživljate to svojo starost, ob tem čestitke, saj boste 1. oktobra letos stari 90 let?

Starost doživljam zelo lepo, samo, da bi bila bolj zdrava. V duši sem zdrava, spomin mi tudi služi, telo pa ni tako. Leta pač tudi kaj doprinesejo.

Kako boste proslavili devetdeset let?

Na Peči bodo naredili. Sem bila huda in ne bi bilo treba nič. Pa so rekli, mama veste, da bodo vsi otroci prišli domov. Me imajo vsi radi in vsi so res prišli, tudi, ko se je Rok ženil. Nas je bilo čez sto. Le mene so morali že ob enajstih odpeljati domov. Srce me napade večkrat, moram vsak dan vzeti po štiri tablete za srce, ampak za zdaj še Bog drži z mano. Večkrat sem že bila v

hudi nevarnosti in ob zadnjem visokem sladkorju so rekli, da imam samo še dve uri življenja. Takrat so delali križe nad mano, bila sem stara osemdeset. Zdaj pa nimam več povišanega sladkorja, prihaja sestra in ga kontrolira.

Kaj bi rekli o svoji družini in svojih otrocih?

Zelo sem zadovoljna, sem jih lepo vzgojila, vsi so verni, tudi vnuki so vsi verni. Tudi tisti na Gorenjskem, imam deset vnukov in enajst pravnukov. Zanika ima tri punce, te imajo pa po tri otroke. Vsi ti otroci so zelo v redu in mož od Zanike mi je bil zelo všeč, žal je umrl. Marjan ima tudi tri otroke, fanta imata zdaj vsak po eno punčko. No, pa tudi pri nas čakamo naraščaj. Sem zelo vesela, da bo šel rod naprej.

Kako doživljate ta čas, ko se je poročil Rok?

Sem vesela »ta mlade«, je v redu in tudi iz dobre družine. Roka pa sta poročila dva župnika, motniški in iz Blagovice. Pa naš Rok je tako priden človek, mu je Bog dobro nevesto dal. Se mi je smilil, ko je odhajal od doma po nevesto, je mehkega srca. Tudi jaz sem jokala, ko so mi povedali, da se bo Rok ženil. To je pač velik trenutek, potem je vse drugače.

Mara, dočakali ste lepo starost, lahko ste hvaležni za to in tudi za tako čiste misli. Tu vidim, da vas Marija varuje.

Ja, Marija, veliko dam na to, vse, kar sem jo že prosila, vse sem bila uslišana. Pri nas je bil problem alkohol, veliko sem molila in vidiš, sem sprosil spreobrnjenje. Nekateri časi so bili zelo hudi, sem skoraj obupala. Pijača je huda stvar. Ampak, če tako v celoti gledam na prehojeno pot, je bilo veselo, posebno, ko sem bila mlada in še sama. K meni so prihajale punce, sem jih postregla, bilo je veselja na pretek. Pa ko smo »ličkali«, »mncali«, »mašinali«, bilo je heca še in še. Pri nas smo včasih pridelali veliko žita, eno leto celo sto mernikov. Ličkali smo pod kozolcem, večkrat smo pod kup koruze podtaknili vino in spet hec, da je bilo kaj. Leta 1947 je ta kozolec pogorel, potem smo to delali v hlevu ali pred njim.

Tam pri hlevu je bil velik prostor, tam je bilo tudi korito in voda, tam smo jo vsi pili, ko smo čez »grič« hodili zvonit.

Ja, tam je bila voda za vse, za živino, hodili smo jo tja iskat tudi za nas. Problem je nastal pozimi, ko je vse zmrznilo, potem smo po vso vodo morali v Motnik. Tudi spodaj v Motniku je včasih zamrznila, a smo prebili led. Pa na perišču je bilo ogromno ledu, danes ljudje sploh ne vedo, kako je bilo. Danes se pa vse pere v topli vodi.

Mara, ali si še kaj želite v življenju?

Samo zdravja, to rabim, pa saj mi drugega ni, samo hodit ne morem. Da bi bila zdrava, da bi lahko jedla, zdaj ne morem več veliko, mesa čisto nič, ne morem požirat. Sem bila na pregledih, so mislili, da imam ščitnico, pa nimam nič. Sestra Lojzka vse pregleda, pa ni nič narobe.

Draga Mara, vesela sem vaših častitljivih let, zato vam želim še trdnega zdravja. Najlepša hvala vam za ta pogovor in želim vam vse najboljše za vaš visok jubilej, ki prihaja.

Lepo pozdravljeni!

Z Maro sem se pogovarjala in jo spraševala dne 13. septembra 2016. V času, ko pripravljam ta prispevek za naš časopis, žal Mare ni več. Marija Urh – Španova Mara je proti jutru, dne 27. oktobra 2016, mirno zaspala in se od nas vseh za vedno poslovila.

Marina Drolc

Lepe misli:

V življenju so stvari, ki se nikoli ne vrnejo: izgovorjena beseda, preteklost in posebne priložnosti.

Besede izbiraj previdno in preudarno, ker z njimi ustvarjaš realnost.

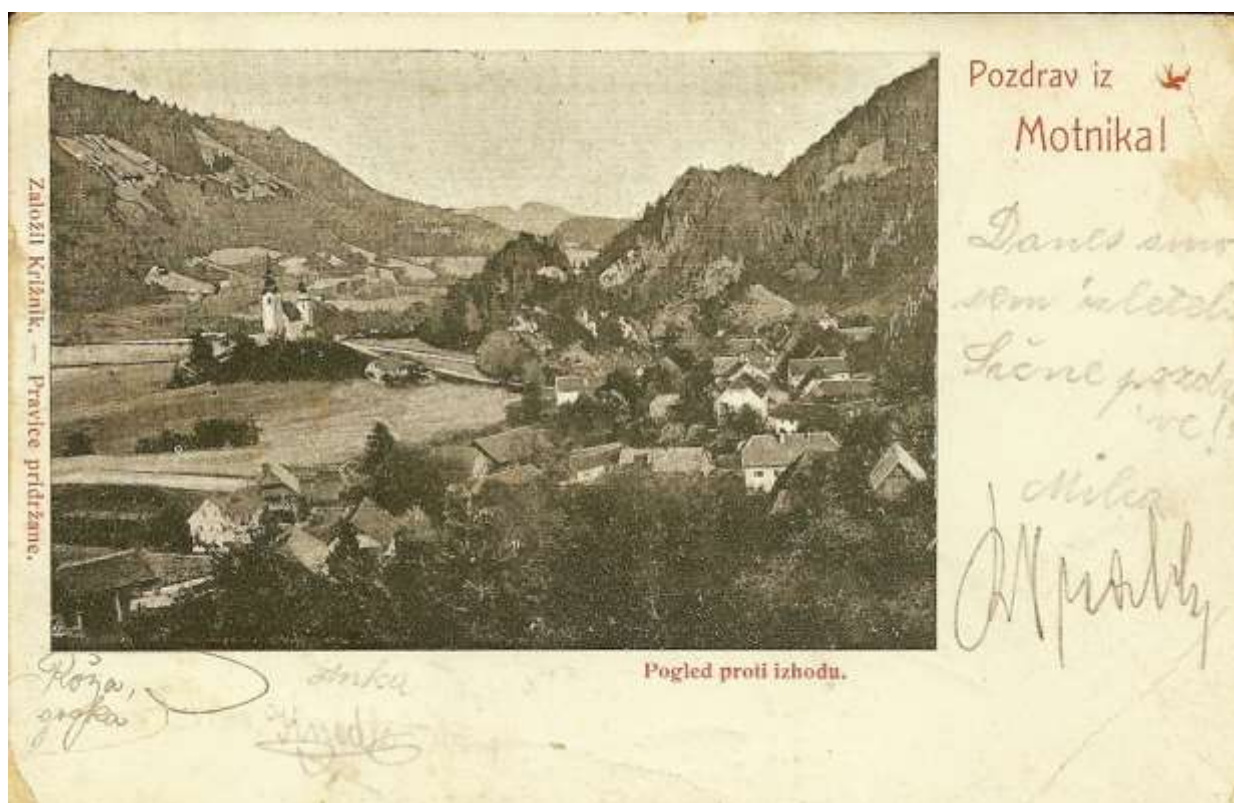
Govori vedno resnico.

ODSTRTE PODOBE NEKEGA ČASA

Vsebino pripravila: Marina Drolc

Motnik 1: Pogled na Motnik, datum razglednice 20.12.1900, natisnjena in izdana je bila gotovo prej. Razglednico mi je v elektronski obliki posredoval gospod Boris Dolničar, novinar.

Motnik 2: Posnetek Motnika z iste smeri kot pri Motnik 1, datum oddaje te razglednice ni znan. Je pa obe

razglednici prav gotovo izdal Gašper Križnik, kar je vidno na levem robu te druge razglednice. S primerjavo obeh slik sem ugotovila, da je bil posnetek narejen skoraj z istega mesta, verjetno s Kresna pod Smolnikom, saj so objekti: Purgarjeva hiša v levem spodnjem kotu, obe cerkvi na hribu in veliko nekdanje motniško župnišče na sredi Motnika lepo vidni v enaki legi na obeh razglednicah. Z dobro primerjavo obeh razglednic je tudi mogoče videti, da sta bili verjetno posneti ali v različnem časovnem obdobju, ali pa z različno ostrino, saj so na razglednici Motnik 2 lepo vidne travnate senožeti nad »Tenki« in zaselkom Brezovica, česar na prvi razglednici ni povsem jasno videti.

Razglednica Motnik 2 je iz družinskega arhiva Drolčevih.

Motnik, leto 1899, vir: Razglednice na Kamniškem, razstava v Matični knjižnici Kamnik, marec 2014.

Dne 13. decembra 2016 je v dvaindevdesetem letu in nepričakovano za vedno odšla OLGA GNIDICA. Olga je vse od preselitve v Motnik leta 1972 s svojim lepim sopranom krasila motniški cerkveni zbor in do konca ostala zvesta cerkveni glasbi. Njeno devetdesetletnico smo proslavili pri Flegarju 4. januarja 2015. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Glasilo Podeželskega društva - Utrip pod lipo domačo, Motnik, predsednica: Ančka Podbevšek.
 Uredniški odbor: Ančka Podbevšek, Petra Slapnik, Marina Drolc.
 Glasilo NAŠ UTRIP, OBČASNIK iz MOTNIKA si boste lahko ogledali tudi na portalu kamnik info.
 Občasnik je sestavila in oblikovala Marina Drolc.
 Sestava in oblikovanje časopisa ter vsi prispevki se objavljajo brez honorarjev.
 Sliko na naslovnici posnela v juliju 2007: Marina Drolc.
 Tisk: Studio Dataprint, Kamnik.